

[Livmoder och äggstockar](#)

Cystor på äggstockarna är vanligt, speciellt under den period i livet när du har mens. De flesta cystorna är en del av ägglossningen och försvinner oftast av sig själva.

En cysta är en vätskefylld blåsa. De kan vara olika och finnas på olika ställen i kroppen, till exempel i äggstockarna.

Cystor på äggstockarna kallas ofta för äggstockscystor. Det är ovanligt att äggstockscystor beror på cancer.

Cystan är en vätskefylld blåsa som sitter på äggstocken. Blåsan är blå på bilden.

Det finns olika slags cystor som du kan få på äggstockarna:

- ägglossningscystor
- chokladcystor
- andra typer av godartade cystor.

Den vanligaste typen av cysta på äggstocken är en cysta som bildas i samband med ägglossningen. Dessa cystor kallas även äggblåsor och kommer oftast på en äggstock i taget.

Ägget bildas inuti en blåsa i äggstocken. Äggblåsan innehåller vätska. Vid ägglossningen spricker äggblåsan och ägget fångas upp av äggledarna.

Ibland blir vätskan i äggblåsan kvar. Den kan öka i storlek och bilda en äggstockscysta som också kallas ägglossningscysta. Den försvinner oftast av sig själv.

Ägglossningscystor är vanligast under de år du har mens, men de kan finnas kvar även efter klimakteriet.

Sjukdomen [endometrios](#) kan ge något som kallas för chokladcystor. Endometrios innebär att det finns livmoderslemhinna på andra ställen än på insidan av livmodern.

Chokladcystor kan bildas om livmoderslemhinnan sitter på äggstocken. Namnet kommer av att de ofta innehåller levrat blod som liknar choklad.

Det kan bildas andra typer av godartade cystor på äggstockarna som inte har med ägglossningen att göra. Cystorna kan då innehålla till exempel vätska eller slem och sitter oftast bara på ena äggstocken.

Dessa godartade cystor är vanligare efter 40 års ålder. Det finns ingen känd anledning till att man får den här typen av cystor.

Ett exempel på godartade cystor är dermoidcystor. De kallas även för tvillingcystor och kan uppstå på olika ställen i kroppen. De kan innehålla till exempel talg och hår. De sitter oftast bara på den ena äggstocken, men ibland på båda äggstockarna.

Dermoidcystor är ganska vanliga, men inte alls lika vanliga som ägglossningscystor.

Borderlinetumörer kan bildas på äggstocken. De är varken godartade tumörer eller cancer, utan ligger någonstans mitt emellan. Borderlinetumörer sprider sig oftast inte i kroppen, men behandlingen är ungefär densamma som vid äggstockscancer.

Det går oftast att vänta med behandling om du vill föda barn först. Du kan även få behandling som bevarar fertiliteten.

[Äggstockscancer](#) orsakas av att celler i äggstocken börjar dela sig okontrollerat, så att en cancertumör bildas. Äggstockscancer är vanligast efter klimakteriet.

Äggstockscancer är en ovanlig sjukdom.

Cystor på äggstockarna brukar inte ge symtom. Men ibland kan cystorna ge ett eller fler av de här besvären:

- Du får [ont i magen](#). Det kan komma plötsligt, göra ont hela tiden eller komma i intervaller.
- Du känner ett tryck eller en tyngd i magen. Det kan bero på att cystan trycker mot andra organ.
- Du behöver kissa oftare. Det kan bero på att cystan trycker mot urinblåsan.
- Det gör ont djupt inne i magen när du har slidsamlag eller anala samlag.
- Du känner en knöl i nedre delen av magen.

Kontakta en [vårdcentral](#) eller gynmottagning om du har symtom.

Kontakta genast en [vårdcentral](#) eller [jouröppen mottagning](#) om något av följande stämmer in på dig. Om det inte går eller är stängt, sök vård på en akutmottagning.

- Du får plötsligt mycket ont i underlivet eller nedre delen av magen och det inte går över efter en stund.
- Du får mycket kraftiga smärtor i nedre delen av magen som kommer i omgångar, med pauser emellan.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Cystor på äggstockarna brukar undersökas av en gynekolog. Gynekologen gör en [ultraljudsundersökning](#) med hjälp av en speciell stav som förs in i slidan. Det kallas för ett vaginalt ultraljud. Ultraljud kan även göras på magen eller genom ändtarmen.

Beroende på vad gynekologen ser på ultraljudet kan du också bli undersökt med [röntgen](#) och få lämna [blodprov](#).

Gynekologen gör även en [gynekologisk undersökning](#) i samband med ultraljudsundersökningen.

Hela undersökningen tar ungefär 15 minuter.

Ägglossningscystor behöver oftast inte behandling utan försvinner av sig själva. Du kan bli kallad till en ny undersökning med ultraljud för att se om cystan har försvunnit eller finns kvar.

Ibland kan det bli nödvändigt att operera bort en äggstockscysta. Det gäller till exempel om cystan har blivit så stor att du får besvär av den. Det kan också vara för att cystan har gjort så att äggstocken har vridit sig och du har väldigt ont.

Det kan också bli nödvändigt med operation om cystan har spruckit och orsakat en blödning i magen.

Du opereras alltid om läkaren inte säkert kan säga att cystan är ofarlig.

Äggstockscystor opereras oftast bort med [titthålsteknik](#). Det kallas också för laparoskopi.

Operationen tar ungefär en timme. Efter en titthålsoperation kan man oftast lämna sjukhuset samma dag.

Ibland görs en magoperation i stället för en titthålsoperation. Då gör läkaren ett snitt i huden på magen. Efter en sådan operation får du vara kvar på sjukhuset en till två dagar efter operationen.

Läkaren försöker att bara ta bort cystan. Ibland kan det bli nödvändigt att ta bort hela äggstocken om den har blivit skadad.

Ibland kan båda äggstockarna och äggledarna tas bort, till exempel för att undvika nya cystor och minska risken för äggstockscancer.

Vissa personer har lättare än andra för att få ägglossningscystor. Det finns ingen känd anledning till att det är så.

Du som har lätt för att få cystor kan få behandling med läkemedel som gör att du inte får ägglossning. På så sätt kan inte nya cystor bildas. Du kan då få [p-piller](#), [p-stav](#), [mellanpiller](#) eller [p-spruta](#).

En cysta kan göra så att äggstocken vrider sig, men det är ovanligt. Då försämras blodcirkulationen till äggstocken. Du kan behöva opereras direkt för att äggstocken inte ska bli skadad.

När en ägglossningscysta spricker kan det ibland göra mycket ont när blod och vätska rinner ut i magen. Det kallas för cystruptur. Smärtan går oftast över av sig själv efter några timmar.

Ibland behöver läkarna operera bort den äggstock där cystan sitter, men det är ovanligt. Om den andra äggstocken fungerar påverkar det inte möjligheten att bli gravid.

Ibland upptäcks en äggstockscysta under graviditet. Cystor kan opereras bort även under graviditeten om det behövs.

Det är ovanligt med cystor om du ammar, eftersom ägglossningen då är pausad.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Senast uppdaterad:

2023-05-24

Redaktör:

Katja Öster, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Eva Uustal, läkare, Kvinnokliniken, bäckenfunktionsenheten, Universitetssjukhuset i Linköping

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Det finns många olika tumörer som inte är cancer. De kallas godartade. Ibland kan de ändå orsaka besvär men för det mesta behövs ingen behandling.

Det kan finnas olika anledningar till en gynekologisk undersökning. Till exempel om du har besvär från underlivet, om du är gravid eller om du ska lämna prov för HPV och cellförändringar. Du får sitta i en särskild stol när barnmorskan eller läkaren gör undersökningen.

Könsorganen består av flera delar och har flera olika funktioner. Några delar sitter utanpå kroppen och du kan se dem eller känna på dem. En del sitter inuti kroppen. Könsorganen gör det också möjligt att ha sex och att fortplanta sig.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

Behandling av personuppgifter

Hantering av kakor

Inställningar för kakor

1177 – en tjänst från Inera.